

ISSN 2227-7404

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ імені П.Л. ШУПИКА

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
СПІВРОБІТНИКІВ НМАПО
імені П.Л. Шупика

ВИПУСК 23
КНИГА 1

Київ – 2014

**Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П.Л. Шупика
Київ, 2014. - 657 с.**

23 випуск збірника наукових праць виходить у вигляді 4 книг. В першій книзі висвітлені актуальні питання хірургії, нейрохірургії, онкології, оториноларингології, ортопедії і травматології, офтальмології, анестезіології, стоматології, соціальної медицини, організації фармацевтичної справи, медичної освіти.

Збірник розрахований на хірургів, нейрохірургів, онкологів, оториноларингологів, ортопедів-травматологів, офтальмологів, анестезіологів, стоматологів, фахівців організації охорони здоров'я, сімейних лікарів, фармацевтів, а також на викладачів вищих навчальних медичних закладів.

Головний редактор: академік НАМН України, професор **Ю.В. Вороненко**

Науковий редактор: д.мед. н., професор **І.С. Зозуля**

Редакційна колегія: **Р.А.Абизов** - д.мед.н., проф.; **М.Л. Анкін** - д.мед.н., проф.; **О.О. Біляєва** - д.мед.н., проф.; **В.І. Біда** - д.мед.н., проф.; **П.І. Білінський** - д.мед.н., проф.; **Г.Ф. Білоклицька** - д.мед.н., проф.; **Ю.П. Вдовиченко** - член-кор. НАМНУ, проф.; **Н.О. Ветютнева** - д.мед.н., проф.; **Ю.В. Вороненко** - академік НАМНУ, проф.; **В.В. Гавура** - д.мед.н., проф.; **Н.Г. Гойда** - д.мед.н., проф.; **М.В. Голубчиков** - д.мед.н., проф.; **Р.І. Гош** - к.біол.н., с.наук.с.; **Г.І. Герцен** - д.мед.н., проф.; **Ю.І. Губський** - д.мед.н., проф.; **Л.Л. Давтян** - д.мед.н., проф.; **М.О. Дрогомирецька** - д.мед.н., проф.; **О.І. Євтушенко** - д.мед.н., проф.; **Г.Д. Жабосдов** - член-кор. НАМНУ, проф.; **Д.І.Заболотний** - акад. НАНУ, проф.; **В.А. Загорій** - д.мед.н., проф.; **В.Д. Захаричев** - д.мед.н., проф.; **Ю.П. Зозуля** - академік НАМНУ, проф.; **М.В. Каржал** - д.мед.н., проф.; **Р.С. Коритнюк** - д.мед.н., проф.; **Г.П. Козинець** - д.мед.н., проф.; **Ю.М. Кондратенко** - д.мед.н., проф.; **А.Л.Косаковський** - д.мед.н., проф.; **К.Л. Косяченко** - д.мед.н., проф.; **Б.П. Криштопа** - д.мед.н., проф.; **Є.Є.Латишев** - д.мед.н., проф.; **А.А.Лайко** - д.мед.н., проф.; **В.І. Мамчич** - д.мед.н., проф.; **Б.В. Михайличенко** - д.мед.н., проф.; **О.С. Мовчан** - д.мед.н., проф.; **Д.В. Мясоедов** - д.мед.н., проф.; **С.Д. Мясоедов** - д.мед.н., проф.; **О.В. Павленко** - д.мед.н., проф.; **В.А. Піщиков** - д.мед.н., проф.; **Є.Г. Педаченко** - член-кор. НАМНУ, проф.; **М.С. Полішук** - член-кор. НАМНУ, проф.; **В.А. Попов** - д.мед.н., проф.; **М.С. Пономаренко** - д.мед.н., проф.; **А.П. Радзіховський** - д.мед.н., проф.; **О.А. Радомський** - д.мед.н., проф.; **С.О. Риков** - д.мед.н., проф.; **Н.О. Савичук** - д.мед.н., проф.; **В.П. Сільченко** - д.мед.н., проф.; **М.М. Сергієнко** - член-кор. НАМНУ, проф.; **А.М. Сергієнко** - д.мед.н., проф.; **Р.Л. Скрипник** - д.мед.н., проф.; **Г.О. Слабкий** - д.мед.н., проф.; **В.І. Смоланка** - д.мед.н., проф.; **Б.В. Сорокін** - д.мед.н., проф.; **Р.К. Тащів** - д.мед.н., проф.; **О.О. Тимофєєв** - д.мед.н., проф.; **О.В. Филипчук** - д.мед.н., проф.; **Я.П. Фелештинський** - д.мед.н., проф.; **В.І. Цимбалюк** - академік НАМНУ, проф.; **В.О.Шкорботун** - д.мед.н., проф.; **Т.А.Шидловська** - д.мед.н., проф.

РЕКОМЕНДОВАНО: Вченою радою Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України, Протокол № 4 від 09.04.2014

АТЕСТОВАНО

Вищою атестаційною комісією України, Постанова Президії ВАК України від 10.02.2010, № 1-05/1 медичні, фармацевтичні науки

Збірник включено в наукометричні бази даних: реферативна база даних «Україніка наукова», «Google Scholar».

Збірник реферується Інститутом проблем реєстрації інформації НАН України.

Друкується згідно свідоцтва про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції – серія ДК №3617

Видається збірник з 1999 року, **засновник та видавець:** Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. Періодичність виходу - чотири рази на рік.

Відповідальна за комплектування, редагування та випуск: к.біол.н., с.наук.с. **Р.І.Гош**

Комп'ютерне упорядкування та верстка: **О.А. Гош, О.Є.Смаглюк**

Редагування англійського резюме: к.пед.н., доцент **Л.Ю. Лічман**

Рецензенти: **С.М.Кузнєцова** – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

Б.П. Криштопа – д.мед.н., професор.

Редакційна колегія зберігає авторський текст без істотних змін, звертаючись до коректування в окремих випадках.

Відповідальність за вірогідність фактів, цитат, прізвищ, імен та інших даних несуть автори.

ISSN 2227-7404

MINISTRY OF PUBLIC HEALTH OF UKRAINE

SHUPYK NATIONAL MEDICAL ACADEMY OF
POSTGRADUATE EDUCATION

**COLLECTION
OF SCIENTIFIC WORKS
of STAFF MEMBERS
of NMAPE**

EDITION 23
BOOK 1

Kyiv – 2014

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS OF STAFF MEMBERS OF NMAPE, Kyiv, 2014; 657 p.

The 23th edition of the collection of Scientific Works is published in 4 books. The 1 book cover relevant problems surgery, neurosurgery, oncology, otorhinolaryngology, orthopedic and traumatology, ophthalmology, anesthesiology, stomatology, industrial pharmacology, public health management, survey scientific works.

It is intended for surgeons, neurosurgeons, oncologists, otorhinolaryngologists, orthopedists and traumatologist, ophthalmologists, anesthesiologists, stomatologists, health protection, family doctor and also on the teachers of higher educational medical institutions.

Editors-in-chief: Academician of the NAMS of Ukraine, Professor **Yu.V. Voronenko**

Scientific editor: Professor **I.S. Zozulya**

Editorial board: **R.A.Abyzov** - M.D., Ph.D., Professor; **M.L. Ankin** - M.D., Ph.D., Professor; **O.O.Biljajeva** - M.D., Ph.D., Professor; **V.I. Bida** - M.D., Ph.D., Professor; **P.I.Bilinskyj** - M.D., Ph.D., Professor; **G.F. Biloklytska** - M.D., Ph.D., Professor; **Yu.P.Vdovychenko** - Associate Member of the NAMS, Professor; **N.O. Vetyutneva** - M.D., Ph.D., Professor; **Yu.V.Voronenko** - Academician of the NAMS, Professor; **V.V.Gavura** - M.D., Ph.D., Professor; **N.G. Goyda** - M.D., Ph.D., Professor; **M.V.Golubchikov** - M.D., Ph.D., Professor; **R.I. Gosh** - Ph. D., C.B.S., Associate Professor; **H.I. Gertsen** - M.D., Ph.D., Professor; **Yu.I.Gubskij** - M.D., Ph.D., Professor; **L.L. Davtyan** - M.D., Ph.D., Professor; **M.O.Drohomyrets'ka** - M.D., Ph.D., Professor; **O.I.Yevtushenko** - M.D., Ph.D., Professor; **G.D.Zhaboyedov** - Associate Member of the NAMS, Professor; **D.I.Zabolotnij** - Academician of the NAMS, Professor; **V.A. Zagorij** - M.D., Ph.D., Professor; **V.D.Zakharychev** - M.D., Ph.D., Professor; **Yu.P. Zozulia** - Academician of the NAMS, Professor; **M.V.Karzhai** - M.D., Ph.D., Professor; **R.S.Korytnyuk** - M.D., Ph.D., Professor; **G.P.Kozinets** - M.D., Ph.D., Professor; **Yu.M. Kondratenko** - M.D., Ph.D., Professor; **A.L.Kosakovskiy** - M.D., Ph.D., Professor; **K.L.Kosyachenko** - M.D., Ph.D., Professor; **B.P. Kryshtopa** - M.D., Ph.D., Professor; **Ye.Ye.Latyshov** - M.D., Ph.D., Professor; **A.A.Lajko** - M.D., Ph.D., Professor; **V.I. Mamchych** - M.D., Ph.D., Professor; **B.V.Mykhajlichenko** - M.D., Ph.D., Professor; **O.S.Movchan** - M.D., Ph.D., Professor; **D.V.Miasoyedov** - M.D., Ph.D., Professor; **S.D.Miasoyedov** - M.D., Ph.D., Professor; **O.V. Pavlenko** - M.D., Ph.D., Professor; **V.A.Pischikov** - M.D., Ph.D., Professor; **Ye.G. Pedatchenko** - Associate Member of the NAMS, Professor; **M.Ye. Polischuk** - Associate Member of the NAMS, Professor; **V.A. Popov** - M.D., Ph.D., Professor; **M.S. Ponomarenko** - M.D., Ph.D., Professor; **A.P. Radzikhovskiy** - M.D., Ph.D., Professor; **O.A.Radomskiy** - M.D., Ph.D., Professor; **S.O. Rykov** - M.D., Ph.D., Professor; **N.O.Savychuk** - M.D., Ph.D., Professor; **V.P.Silchenko** - M.D., Ph.D., Professor; **M.M. Sergienko** - Associate Member of the NAMS, Professor; **A.M. Sergienko** - M.D., Ph.D., Professor; **R.L.Scrypnik** - M.D., Ph.D., Professor; **G.O.Slabkyj** - M.D., Ph.D., Professor; **V.I.Smolanka** - M.D., Ph.D., Professor; **B.V.Sorokin** - M.D., Ph.D., Professor; **R.K.Taschijev** - M.D., Ph.D., Professor; **O.O. Tymofeyev** - M.D., Ph.D., Professor; **O.V.Filipchuk** - M.D., Ph.D., Professor; **Ya.P.Feleshtinsky** - M.D., Ph.D., Professor; **V.I.Tsymbalyuk** - Academician of the NAMS, Professor; **V.O.Shkorbotun** - M.D., Ph.D., Professor; **T.A.Shudlovska** - M.D., Ph.D., Professor.

IS RECOMMENDED: by Scientific Council of the National Medical Academy of Post-Graduate Education named after P.L.Shupyk, Health Ministry of Ukraine. The minutes № 4, 09.04.2014

IS CERTIFICATED:

by Supreme Certifying Commission of Ukraine **Medical, Pharmaceutical Science**

Resolution of Presidium SCC of Ukraine from 10.02.2010, №1-05/1

The collected paper are included to the scientometric databases: review database «Ukrainika naukova», «Google Scholar». The collected paper are reviewed by the Institute for Information Recording of the National Academy of Science of Ukraine.

Is published under the certificate of subject of publishing entry in state register of publishers, manufactures and distributors of production, series DKN№3617.

The collection has been published since 1999, **Founder and Publisher:** Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education. Frequency of publication is 4 times per year

Responsible for the compellation and edition: Ph.D., C.B.S., Associate Professor **R.I. Gosh**

Computer ordering and make-up: **O.A.Gosh, O.Ye. Smahlyuk**

English abstracts managing editor Assistant Professor **L.Yu.Lichman**

The reviewers: **S.M.Kuznetsova** - Associate Member of the NAMS, Professor;

B.P.Krishtopa - M.D., Ph.D., Professor.

The editorial board has kept the author's text without essential changes, addressing to a correcting on occasion.

The authors of the publications carry the responsibility for reliability of the facts, citation, surnames, names and other data.

Наукове видання

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СПІВРОБІТНИКІВ НМАПО імені П.Л. ШУПИКА

Випуск 23, книга 1

Головний редактор:
академік НАМН України, професор
Ю.В.Вороненко

Науковий редактор:
д.мед.н., професор
І.С.Зозуля

Художній і технічний редактор:
к.біол.н., с.наук.с. **Р.І.Гош**

Комп'ютерне упорядкування та верстка: **О.А.Гош, О.Є.Смаглюк**

Редактор англ. анотацій: к.пед.н., доцент **Л.Ю.Лічман**

Замовник та видавець: НМАПО імені П.Л.Шупика
Адреса для листування: Україна, 04112, м. Київ - 112,
вул. Дорогожицька, 9, кім. 403, тел/факс (044) 440-61-92.
e-mail: nmapo403@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію: ДК № 3617

Видавець
Балюк І.Б.

Свідоцтво суб'єкта видавничької справи
ДК № 2524 від 13.06.2006 р.

Підписано до друку 25.04.2014 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк офсетний.
Обл.вид.арк. 69,05. Ум.-друк. арк. 32,85.
Наклад 200 прим. Зам. № 257.
Друк ПП Балюк І.Б.